

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitulvm XXI. Quæstioni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

sententia & præcepto, quo se iniuste gravari putat, appellare potest, sicuti ei communi iure concessum. Ita etiam docet *gl. in cap. Quod bene. causa. 6. q. 4.* quod is, qui iuravit se pariturum Iudicis sententiæ, nihilominus possit appellare. Ratio est, quia iuramentum præstitum circa materiam juris & iustitiæ interpretandum est secundum limites juris aut iustitiæ, ut si sensus sit se pariturum sententiæ aut mandatis, si iusta sint, vel quatenus jura exigunt, sicuti latius dixi. *l. 4. tr. 3. c. 9. n. 2.*

Adde, id verum etiam esse, tamen si aliquis iuravit, se statutum sententiæ, quomodo cunque aut qualitercunque prolata sit, secundum doctrinam *Petri Anchar. Dominici, & Franci. inc. 2. de præbendis in 6.* quod verba generalia etsi dicto modo geminata sint, nunquam inducunt specialem expressionem, ubi ea requiritur; at verò appellationi non censeari renuntiatum, nisi id specialiter exprimat, docent *DD. communiter ex l. ult. §. ult. C. de temporibus appellationum.* Quamvis contrarium huius sentiat *Alexand. hic. n. 11. post Bald. in l. Tale pactum. §. qui procuravit. ff. de pact.*

CAPITVLVM XXI

Quæstioni

PARAPHRASIS

Titius ob Clerici percussione, vel quòd alienam vxorem detineret, excommunicatione iuris, aut hominis incurrit, postea cum absolendus esset, iuravit se mandatis Ecclesiæ pariturum, sed priusquam mandatum acciperet, vel post acceptum mandatum, subterfugij causâ appellavit, quæ situm est, num appellationi eius esset deferendum.

Resp. *Alexand. III.* Non esse appellationi deferendum, quæ iuramento eius præiudicet, sed in eandem, à qua absolutus erat, excommunicationem reducendum, neque iterum absolendum, donec mandatum susceperit. & illud, quatenus ipsi possibile est, executus fuerit.

S V M M A R I V M.

1. Referuntur duæ causæ, ob quas ante absolutionem ab excommunicatione exiguntur solent & debeat iuramentum de parendo Ecclesiæ mandatis.
2. Appellationi contraria, præstitio prius iuramento de parendo Ecclesiæ mandatis, non est deferendum.
3. Post hoc iuramentum absolutus ab excommunicatione, si parere postea recusat, non reincident ipso iure in excommunicationem, sed per sententiam, si contumax sit, in eam reducendus est.
4. Reincident etiam ipso iure, si reincidentia iure decreta sit.
5. Post absolutionem contumax in parendo, vel satisfaciendo, ideoque iterum excommunicatus, absolutionem difficilius obtinere debet.

NOT. I. Ante absolutionem ab excommunicatione secundum consuetudinem Ecclesiarum exiguntur debet iuramentum parendi Ecclesiæ mandatis. *c. Cum desideras. 13. de sent. excommunicationis,* idque ob duas causas. 1. est, si crimen, ob quod excommunicatio contracta est, secundum se enorme, aut valde perniciosum sit, tñ exigitur iuramentum, vel in foro conscientie simplex permissio, aut fidei suæ interpositio, quod reus in posterum à tali crimine abstinere velit. Sicut docui *lib. 1. tr. 5. p. 2. c. 6. n. 8.*

Altera est, si criminis effectus & obligationes nondum omnino sublata sint, interdum absoluitur reus præstito prius in externo foro iuramento, quod mandatum Ecclesiæ seu Iudicis Ecclesiastici super ea causa suscipere & supplere velit, v. g. sistere se Iudici & respondere ad interrogata, si ob contumaciam excommunicatus fuit, ut hinc apparet.

NOT. II. Appellationi, quæ est contraria iuramento prius præstito, de parendo mandatis Ecclesiæ, deferendum non est, & hoc est discrimen inter huius & præcedentis Capituli decisionem, nam ex priori admittitur appellatio à gravamine sententiæ iniustæ, cum ea appellatio non sit contra iuramentum.

ramentum, quippe quod solum se extendebat ad sententias & mandata iusta, at verò in casu huius Capituli appellatio repugnat juramento, si videlicet absolutus appellet, priusquam audiat mandatum, vel si contra mandatum impositum friuolè & subterfugij causâ appellet, cum enim appellatio inventa sit vt subsidium innocentie, ideò fieri non debet præsidium periurij & iniquitatis, iuxta capitulum sequens.

3 Not. III. Si quis jurârit se pariturum mandatis Ecclesiæ, & ideò absolutus fuerit, postea verò parere recuset, non recidit ipso jure in excommunicationem priorem, sed à Iudice, si contumax esse videatur, in eandem excommunicationem per sententiam reducendus est.

4 Excipe nisi talis reincidentia ipso jure decreta sit, vt in *c. Eos. 2. de sent. excomm. in 6.* Et notat *Franc. hic n. 3.*

5 Not. IV. Qui post absolutionem contumax est in parendo vel satisfaciendo, ac proinde iterum excommunicatur, is absolutionem difficilius obtinere debet: non enim satis est, hoc casu ipsum permittere aut jurare, vel simplicem cautionem afferre, quod Ecclesiæ parere vel satisfacere velit, cum sit præsumptio contra ipsum propter præcedentem prævaricationem & periuriû, vel fidei violationem, quare exigitur, vt prius mandatum Ecclesiæ recipiat, & secundùm possibilitatem exequatur, quàm absoluat, ita hic & in *cap. Significavit. C. de off. ordin. & notat hic Alex. & Fran. n. 4. aliq. communiter.*

CAPITVLVM XXII.

Præterea.

PARAPHRASIS.

Caius Clericus super aliqua causâ ad iudicium tractus ab Episcopo suo, appellauit ad Sedem Apostolicam, & postea grauiam commisit scelera, cumque super his coram eodem Ordinario suo conueniretur, exceptione appellationis se tueri volebat. Ad hoc Respondit Alexand. III. quod

eum appellatio in sua iniquitate tueri non debeat, quominus excessus eius per canonicam censuram puniri debeant.

PARAPHRASIS.

1. Appellatio non suspendit jurisdictionem iudicis, nisi in causa, super qua interposita est, licet delicta non sint grauiâ & enormia, sintque commissa etiam ante appellationem & non tantùm post eam.

Not. Vnic. Appellatio non suspendit jurisdictionem iudicis à quo, nisi in causa super qua interposita est, Consentit, Capitulum *Super. 10. cap. Cùm teneamur. 17. hoc tit.* Porro hic sermo est de grauibus criminibus & commissis post appellationem, quia casus iste propositus erat Pontifici. Ratio autem, quæ datur in Responsione, quia appellatio non debeat aliquem defendere in sua iniquitate, ita vt puniri non debeat, hæc, inquam, ratio locum etiam habet si delicta grauiâ seu enormia non sint & commissa ante appellationem, vt nihilominus ab ea quispiam accusari aut puniri possit, vt dicetur in *e. 24. h. t.*

CAPITVLVM XXIII.

Constitutis.

PARAPHRASIS.

Vacante Ecclesia Torcellana cum Canonici ad Episcopi electionem conuenissent, Archi-Diaconus nominauit C. contra quem mox obiectum, quod esset excommunicatus, & ideò appellatum, ne eligeretur: eo non obstante, Archi-Diaconus & pauci quidam alii eundem C. eligere perrexerunt, & ne contra aliquid attentaretur, ad sedem Romanam appellârunt. Nihilominus verò Primicerius cum Canonicis, & Plebanus cum assensu Cleri, vel maioris & sanioris eius partis I. elegerunt in Episcopum. Hæc Controuersia cum Alexandro. III. per Abbatem S. Felicis & Presbyt. R. proposita fuisset; Respondit ipse, si Archi-Diaconus, vt